

Rapport

Underlag till statens finansiella sparande

2019 kvartal 4



EKONOMISTYRNINGSVERKET

Publikationen kan laddas ner
från ESV:s webbplats esv.se.

Datum: 2020-02-18

Dnr: 2019-01260

ESV-nr: 2019-44

Copyright: ESV

Rapportansvarig: Annika Näsvall Åhman

Förord

ESV producerar nationalräkenskapsinformation för staten, underlag till statens finansiella sparande (UFS). Utgångspunkten för beräkningarna är de regler, definitioner och klassificeringar som gäller för de 28 medlemsländerna i EU.

Resultatet av beräkningarna ligger till grund för nationalräkenskapsberäkningarna vid Statistiska centralbyrån, SCB, och används till ekonomisk analys. Resultatet används också vid beräkningen av EU-avgifter och uppföljningen av EU-ländernas ekonomiska situation. Det finansiella sparandet används även för uppföljning av konvergenskriterierna¹.

Beräkningarna görs kvartalsvis och resultatet publiceras knappt två månader efter utgången kvartal.

¹ Konvergenskriterierna innefattar krav om prisstabilitet, sunda och hållbara offentliga finanser och stabil växelkurs.

Innehåll

1	Kontaktinformation	5
2	Sammanfattning	6
	2.1.1 Försämring av det finansiella sparandet över tid	6
	2.2 Inkomsterna ökade med 12 miljarder kronor	7
	2.3 Utgifterna oförändrade.....	7
3	Revideringar	9
	3.1 Fjärde kvartalet 2019.....	9
4	Analys av inkomster	11
	4.1 Inkomsterna ökade med 12 miljarder kronor	11
5	Analys av utgifter	17
	5.1 Sociala naturaförmåner fortsatte minska	17
	5.2 Omkostnader för konsumtion ökade.....	17
	5.2.1 Ökade järnvägsinvesteringar.....	18
	5.2.2 Hyrorna ökade 6 procent.....	18
	5.2.3 Ökad aktivering av material.....	18
	5.1 Löner och sociala avgifter ökade	19
	5.1.1 Lönerna 1 miljard kronor högre	19
	5.1.2 Sociala avgifterna 1 miljard kronor högre	20
	5.2 Myndigheternas försäljning minskade.....	20
	5.1 Oförändrade investeringar	20
	5.1.1 Militära investeringar minskade	21
	5.2 Räntorna minskade.....	21
	5.2.1 Övriga räntekostnader	22
6	Löpande transfereringar	23
	6.1 Löpande transfereringar till utlandet	23
	6.1.1 EU-institutioner.....	23
	6.1.2 Övriga utlandssektorn.....	23
	6.2 Löpande transfereringar inom Sverige.....	24
	6.2.1 Företagssektorn	24
	6.2.2 Kommunala sektorn.....	24
	6.2.3 Hushållssektorn.....	26
	6.2.4 Ålderspensionssystemet.....	28
	6.3 Kapitaltransfereringar inom Sverige.....	28
	6.4 Beredskapslager.....	29

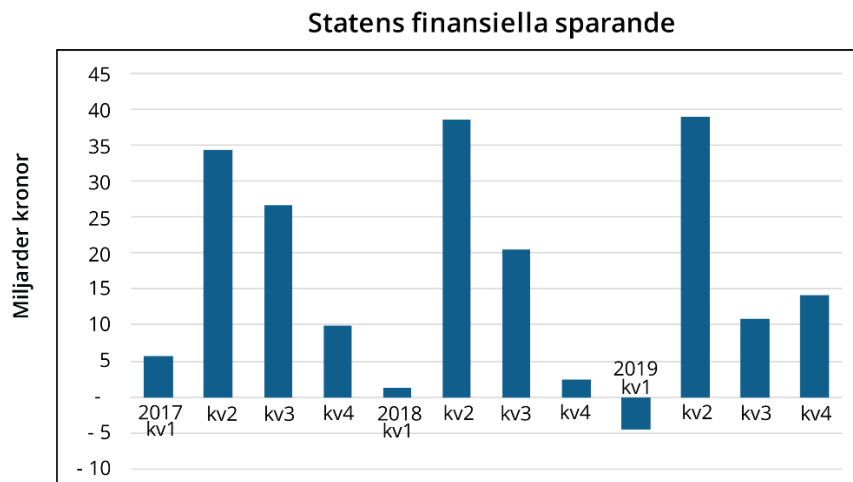
1 Kontaktinformation

<i>Ansvarig</i>	<i>Telefon</i>
Mikael Marelius Fortifikationsverket Försvarets materielverk Försvarmakten Trafikverket Socialstyrelsen Skatteverket Skogsstyrelsen Statens fastighetsverk Statens tjänstepensionsverk Tullverket	08-690 44 28
Emelie Brunhage Kärnavfallsfonden Riksgäldskontoret Universitet och Högskolor	08-690 44 23
Johan Svensson Centrala studiestödsnämnden Migrationsverket Universitet och Högskolor	08-690 43 32
Leticia Velasquez Diaz Arbetsförmedlingen Försäkringskassan Pensionsmyndigheten Sida	08-690 45 63
Hans Åhlander Exportkreditnämnden Länsstyrelserna Regeringskansliet Riksgäldskontoret	08-690 45 07
Annika Näsvall Åhman Domstolsverket ESF-rådet Kammarkollegiet Kriminalvården Polismyndigheten Statens skolverk Universitet och Högskolor	08-690 45 14

2 Sammanfattning

Resultatet av beräkningen för fjärde kvartalet 2019 visar ett positivt finansiellt sparande för staten på 14 miljarder kronor. Jämfört med motsvarande period föregående år ökade det finansiella sparandet med 12 miljarder kronor.

Diagrammet visar finansiellt sparande per kvartal från 2017 till 2019

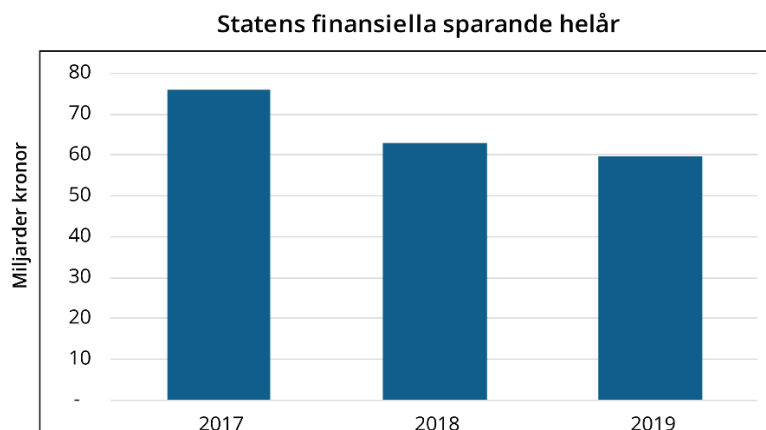


2.1.1 Försämring av det finansiella sparandet över tid

Under perioden 2017 till 2019 har utgiftsökningarna varit större än inkomstökningarna vilket succesivt lett till ett minskat finansiellt sparande.

För helåret 2019 uppgick det finansiella sparandet till 60 miljarder kronor vilket var 3 miljarder kronor lägre än samma period 2018 och 16 miljarder kronor lägre än 2017.

Diagrammet visar finansiellt sparande per helår från 2017 till 2019



2.2 Inkomsterna ökade med 12 miljarder kronor

Under fjärde kvartalet ökade statens inkomster med 3 procent eller 12 miljarder kronor för att uppgå till 381 miljarder kronor vid kvartalets slut. För helåret 2019 uppgick inkomsterna till 1 458 miljarder kronor vilket var 38 miljarder kronor högre än samma period 2018.

Skatter på produktion och import ökade under fjärde kvartalet med 9 miljarder kronor. Produktskatterna ökade med 6 miljarder kronor varav mervärdesskatten stod för hela ökningen. Övriga produktionsskatter ökade med drygt 2 miljarder kronor vilket i huvudsak förklaras av att löneskatterna i arbetsgivaravgiften ökade med 3 miljarder kronor till följd av en högre lönesumma i ekonomin. Intäkter av spelskatt ökade med 1 miljard kronor medan resolutionsavgiften minskade med 1 miljard kronor.

För helåret 2019 ökade Skatter på produktion och import med 30 miljarder kronor. Produktskatterna ökade med 16 miljarder kronor varav mervärdesskatten stod för mer än hela ökningen. Överskott från Svenska Spel minskade med 2 miljarder kronor.

Övriga produktionsskatter ökade på helåret 2019 med 15 miljarder kronor vilket förklaras av att löneskatterna i arbetsgivaravgiften ökade med 13 miljarder kronor. Intäkter av spelskatt ökade med 4 miljard kronor och intäkter av utsläppsrätter ökade en miljard medan resolutionsavgiften minskade med 3 miljarder kronor.

2.3 Utgifterna oförändrade

Fjärde kvartalet 2019 blev de totala utgifterna oförändrade jämfört med motsvarande kvartal föregående år. Totalt uppgick utgifterna till 367 miljarder kronor. För helåret 2019 uppgick de totala utgifterna till 1 398 miljarder kronor vilket var en ökning med 3 procent eller 41 miljarder kronor.

Under kvartalet minskade utgifterna för transfereringar med 5 miljarder kronor och räntor med 4 miljarder kronor. Konsumtionen ökade med 6 miljarder kronor samtidigt som statlig moms och beredskapslagring ökade med 1 miljard kronor vardera. Investeringarna var i stort sett oförändrade.

Transfereringar till utlandet minskade med 3 miljarder kronor jämfört med motsvarande period föregående år. En lägre EU-avgift förklarade hela minskningen.

Transfereringar inom Sverige ökade med 2 miljarder kronor. Ökningen återfanns inom kommunala sektorn under anslaget *Prestationsbundna insatser för att korta vårdköerna*.

Kapitaltransfereringar inom Sverige uppgick till 5 miljarder kronor vilket var 3 miljarder kronor lägre än samma kvartal 2018. Minskningen beror på att kapitaltransfereringar till företag respektive kommuner blev 2 miljarder kronor lägre.

3 Revideringar

3.1 Fjärde kvartalet 2019

Sedan föregående beräkning har det finansiella sparandet för helåret 2018 försämrats med 2 miljarder kronor. Revideringen avser ett lägre utfall av skatteintäkter för hushåll och bolag. Kapitaltillskottet till Postnord kvartal 4 2018 har omklassificerats och ses nu som en kapitaltransferering och påverkar därmed det finansiella sparandet. Tredje kvartalet 2019 har dock reviderats upp med 3 miljarder kronor till följd av högre utfall av mervärdesskatt.

Underlag till Statens finansiella sparande (UFSkv42019). Inkomster

(Miljoner kronor)

10

	Kv1-4 2017	Kv1 2018	Kv2 2018	Kv3 2018	Kv4 2018	Kv1-4 2018	Kv1 2019	Kv2 2019	Kv3 2019	Kv4 2019	Kv1-4 2019	Diff. bol. Kv 4	Diff. % Kv 4
01 Skatter på produktion och import	1 029 601	252 909	279 387	261 606	282 786	1 076 688	260 296	285 860	269 426	291 606	1 107 188	8 813	3
01 Produktskatter	547 347	133 007	149 990	134 937	155 874	573 809	136 684	150 828	139 793	162 256	589 560	6 382	4
02 Övriga produktionskatter	482 255	119 901	129 397	126 669	126 912	502 879	123 612	138 032	129 634	129 634	517 628	2 452	2
02 Räntintäkter	9 330	2 402	2 417	2 124	2 885	9 828	2 223	2 596	2 040	2 317	9 176	-568	-20
03 Inkomst från bolag	11 907	177	15 599	31	1 932	17 738	131	16 320	84	1 995	18 530	64	3
01 Inkomst från bolag	11 752	138	15 538	2	1 906	17 583	68	16 134	15	1 910	18 127	5	0
02 Kvartalshäna utdelningar	155	39	61	29	26	155	63	186	69	85	403	59	227
04 Arrenden	304	82	77	102	118	379	143	148	144	140	575	22	19
01 Arrenden	21	10	6	3	1	21	2	5	3	0	9	-2	-126
02 Spekrumföreviser	283	71	71	71	76	290	100	100	100	100	400	24	31
03 Lokalaravgifter	0	0	0	0	41	68	41	43	41	41	165	0	0
05 Löpande inkomst- och förmögenhetsskatter	271 479	66 529	69 044	67 013	69 578	272 164	65 396	70 073	65 772	70 385	271 626	1 482	2
06 Sociala avgifter	9 073	2 444	2 442	2 392	2 352	9 630	2 970	2 851	2 791	2 726	11 338	374	16
07 Skadeförsäkringspremier, netto	3 076	865	854	574	840	3 133	1 046	835	542	760	1 269	-80	-17
08 Löpande transfereringar från utlandssektorn	1 005	177	400	231	362	1 170	236	220	221	307	984	-56	-15
01 EU-länder	1 811	577	290	289	385	1 542	653	302	248	323	1 526	-63	-16
02 Övriga länder	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
03 EU-institutioner	260	111	163	54	93	421	156	313	73	131	673	38	41
04 Atervinningar	29 894	6 921	7 482	7 264	8 567	30 244	7 248	8 164	7 336	10 186	32 934	1 619	19
09 Transfereringar inom Sverige	3 548	791	868	805	1 506	3 970	922	832	876	1 684	4 314	178	12
01 Företagssektorn	329	79	81	61	77	298	79	76	70	92	316	14	19
01 Bøter och straffavgifter från företag D759	3 086	711	735	744	1 428	3 618	841	754	806	1 591	3 991	162	11
02 Övriga transfereringar från företag D753	134	1	52	1	1	55	2	2	1	2	7	1	96
03 Atervinningar	8 920	2 071	2 082	2 124	1 585	7 862	2 049	2 063	1 951	2 831	8 885	1 246	79
02 Kommunala sektorn	8 070	1 826	1 868	1 957	1 265	6 915	1 810	1 821	1 774	2 548	7 954	1 283	101
01 Primärkommuner	808	223	194	158	277	852	231	216	162	266	876	-10	-4
02 Landsiting	42	22	20	20	44	94	9	16	14	17	55	-27	-61
03 Kommunala ideella organisationer	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
04 Statliga ideella organisationer	16 447	3 834	4 295	4 009	5 131	17 269	3 965	4 980	4 243	5 430	18 617	299	6
03 Hushållssektorn	8 513	1 873	2 228	1 998	2 932	9 032	1 824	2 626	2 095	2 918	9 464	-14	0
01 Hushållens ideella organisationer	7 934	1 961	2 067	2 011	2 199	8 237	2 141	2 354	2 147	2 512	9 153	313	14
02 Egentliga hushåll	773	185	225	188	222	820	264	264	205	229	962	7	3
01 Bøter och straffavgifter från hushåll D753	7 161	1 776	1 842	1 822	1 977	7 417	1 876	2 089	1 943	2 283	8 191	306	15
02 Övriga transfereringar från hushåll D753	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
03 Atervinningar	783	181	198	186	192	757	160	174	171	166	670	-27	-14
04 AP-fonden	196	46	49	140	152	386	152	126	96	75	448	-78	-51
05 Mottagna subventioner	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
10 Kapitalkatter	1 637	305	426	375	459	1 566	484	358	446	424	1 713	-35	-8
11 Bidrag för investering	1 637	305	426	375	459	1 566	484	358	446	424	1 713	-35	-8
01 Forskningsbidrag från EU	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
12 Övriga reata inkomster	1 292 110	330 866	338 986	320 270	366 866	1 356 988	344 771	348 547	337 775	366 664	1 397 757	-176	0
Summa utgifter	1 367 958	332 904	378 113	341 497	369 986	1 422 500	340 395	387 481	348 728	380 929	1 457 532	11 611	3
Summa inkomster	75 848	2 038	39 127	21 228	3 120	65 512	-4 376	38 934	10 953	14 264	59 775	11 787	476
Finansiellt sparande													

4 Analys av inkomster

4.1 Inkomsterna ökade med 12 miljarder kronor

De totala inkomsterna uppgick till 381 miljarder kronor fjärde kvartalet 2019 vilket var en ökning med 3 procent eller 12 miljarder kronor jämfört med fjärde kvartalet 2018. För helåret 2019 uppgick inkomsterna till 1458 miljarder kronor vilket var 38 miljarder kronor högre än samma period 2018.

Skatter på produktion och import ökade under fjärde kvartalet med 9 miljarder kronor. Produktskatterna ökade med 6 miljarder kronor varav mervärdesskatten stod för hela ökningen. Övriga produktionsskatter ökade med drygt 2 miljarder kronor vilket i huvudsak förklaras av att löneskatterna i arbetsgivaravgiften ökade med 3 miljarder kronor till följd av en högre lönesumma i ekonomin. Intäkter av spelskatt ökade med 1 miljard kronor medan resolutionsavgiften minskade med 1 miljard kronor.

Produktskatterna utgjorde 43 procent av de statliga intäkterna och ökade med 6 miljarder kronor varav mervärdesskatten stod för hela ökningen. Därmed fortsatte mervärdesskatten att öka jämfört med motsvarande period föregående år men ökningstakten avtog till följd av minskade bostadsinvesteringar. Energiskatterna och miljöskatterna var i nivå med utfallet 2018. Inlevererat överskott från AB Svenska Spel minskade med 0,5 miljarder kronor till följd av omstruktureringen av den statliga spelbranschen.

Övriga produktionsskatter som utgör 34 procent av de statliga intäkterna ökade med drygt 2 miljarder kronor fjärde kvartalet jämfört med motsvarande kvartal föregående år. Av dessa stod löneskatterna för 3 miljarder kronor till följd av en högre lönesumma i ekonomin. Spelskatten, som är ny för 2019, uppgick till 0,9 miljarder kronor. Resolutionsavgiften minskade med 0,7 miljarder kronor till följd av Nordeas flytt till Finland.

Statens intäkter av löpande inkomst- och förmögenhetsskatter² utgör 19 procent av de statliga intäkterna och uppgick till 70 miljarder kronor vilket var en ökning med 1 miljard kronor med motsvarande kvartal föregående år. Förändringen förklarades av ökade bolagsskatter med 3 miljarder kronor medan hushållsskatter samtidigt minskade med 2 miljarder kronor. Övriga inkomster består av ränteintäkter, utdelningar och transfereringsinkomster. Tillsammans uppgick de till 14 miljarder kronor vilket är en ökning med 1 miljard kronor jämfört med samma period 2018.

² Inkomstpunkten innehåller inga förmögenhetsskatter utan enbart inkomst- och kapitalsskatter. Namnet kommer från regelverket ENS2010.

Ökningen består dels av högre pensionsavgifter från statliga myndigheter och dels av högre transfereringsinkomster.

För helåret 2019 ökade Skatter på produktion och import med 30 miljarder kronor. Produktskatterna ökade med 16 miljarder kronor varav mervärdesskatten stod för mer än hela ökningen. Överskott från Svenska Spel minskade med 2 miljarder kronor till följd av ny struktur för spelverksamheten. I samband med att den nya spellagstiftningen trädde i kraft 1 januari 2019 ändrades skattereglerna för spelverksamhet. Svenska spel fortsätter att betala ut överskott från bolaget för spelverksamhetsområdet tur medan spelskatt betalas in från bolaget för sport och casino.

Övriga produktionsskatter ökade 2019 med 15 miljarder kronor vilket i huvudsak förklaras av att löneskatterna i arbetsgivaravgiften ökade med 3 miljarder kronor till följd av en högre lönesumma i ekonomin. Intäkter av spelskatt ökade med 4 miljarder kronor och intäkter av utsläppsätter ökade 1 miljard medan resolutionsavgiften minskade med 3 miljarder kronor.

På helåret ökade statens intäkter av löpande inkomst- och förmögenhetsskatter med 2 miljarder kronor. Förändringen förklarades av ökade bolagsskatter med 5 miljarder kronor medan hushållsskatter samtidigt minskade med 4 miljarder kronor.

Skatter i nationalräkenskaperna

I beräkning av nationalräkenskaperna hanteras skatterna intäktsmässigt när de upparbetas och inte när de inbetalas. Det innebär att skatteinbetalningen förs till den period som gett upphov till skattskyldigheten. Det definitiva skatteutfallet fastställs efter taxering två år efter det faktiska årets utgång.

Skatterna indelas i:

-Produktsskatter som består av mervärdesskatter, importskatter och skatt på enskilda produkter såsom energi-, alkohol, tobak diverse punktskatter samt miljöskatter. Utfallet baseras till största delen på förskjutningar av månadsinbetalningar. Det innebär att produktionsskatterna inarbetas en månad och inbetalas månaden efter. Som exempel består utfallet för första kvartalet av februari, mars och april.

-Övriga produktionsskatter som består av skatter på produktionsfaktorer såsom mark, fasta tillgångar, arbetskraft och andra produktionsmedel. Exempel på skatter är arbetsgivaravgifter, egenavgifter, fastighetsskatt, fordonsskatt och andra skatter kopplade till produktion. Utfallet baseras i huvudsak på förskjutningar av månadsinbetalningar och avseende egenavgifter på taxeringsutfallet.

- Löpande inkomst- och förmögenhetsskatter består av skatter på inkomster och kapital från hushåll och företag. Utfallet baseras till största delen på taxeringsutfallet det aktuella året.

Underlag till Statens finansiella sparande (UFSkv42019). Utgifter

(Miljoner kronor)

	Kv 1-4 2017	Kv 1-4 2018	Kv 1-4 2018	Kv 1-4 2018	Kv 1-4 2018	Kv1 2018	Kv2 2018	Kv3 2018	Kv4 2018	Kv1 2019	Kv2 2019	Kv3 2019	Kv4 2019	Kv1-4 2019	Diff. bel. Kv 4	Diff. %Kv 4
Total konsumtion	245 981	57 464	64 157	60 750	72 672	255 044	59 147	65 880	66 880	79 064	266 049	6 392	9			
Totala investeringar	44 281	8 333	10 845	10 390	16 000	45 568	8 645	12 292	12 292	15 949	49 031	-51	0			
Totala räntor	20 358	3 855	7 490	5 965	5 336	22 846	4 386	4 900	4 900	1 665	16 344	-3 871	-70			
Totala transfereringar	949 906	253 748	247 929	236 269	261 301	999 247	264 592	254 689	250 277	256 538	1 026 097	-4 763	-2			
Totala beredskapslagring	669	825	96	-73	468	1 316	902	1 170	459	1 254	3 786	786	168			
Totala statlig moms	30 772	6 600	8 430	6 884	10 843	32 758	7 017	9 031	7 927	12 055	36 029	1 211	11			
Summa utgifter	1 292 110	330 843	338 960	320 245	366 841	1 356 889	344 771	348 547	337 775	366 664	1 397 757	-176	0			
01 Sociala naturaförmåner	15 168	3 558	3 771	2 926	3 534	13 789	2 929	3 160	2 495	3 208	11 792	-326	-9			
02 Omkostnader för konsumtion	110 455	23 233	28 811	25 361	38 356	115 761	23 765	28 995	26 456	42 541	121 757	4 185	11			
01 Inköp av varor och tjänster	111 851	22 555	29 076	25 925	40 124	117 680	22 533	30 512	28 348	44 614	126 006	4 490	11			
02 Personalkostnader	4 247	884	1 102	891	1 540	4 417	942	1 173	920	1 306	4 340	-234	-15			
03 Hyror	20 168	5 179	5 243	5 250	5 470	21 141	5 497	5 438	5 559	5 792	22 285	322	6			
04 Reparationer av lokaler	436	61	94	79	222	457	77	120	105	281	583	59	26			
05 Material, egenutvecklade investeringar	-26 693	-5 572	-6 834	-6 878	-9 186	-28 471	-5 458	-8 293	-8 568	-9 596	-31 915	-410	4			
06 Hyror, egenutvecklade investeringar	-1	-1	0	0	-2	-3	0	0	-2	4	1	6	-286			
07 Offentligt rättsliga avgifter	205	49	51	40	59	199	114	-3	41	67	219	8	14			
08 Övriga omkostnader	146	48	40	28	72	188	22	17	26	22	87	-50	-69			
09 Fordonsskatter	19	6	8	6	11	31	8	7	6	10	30	-1	-10			
10 Övriga produktionskatter	77	24	31	22	45	123	31	27	22	41	120	-4	-10			
03 Löner och sociala avgifter	161 479	40 507	42 500	42 335	42 766	168 108	42 808	44 128	43 734	44 469	175 138	1 703	4			
01 Löner	109 089	27 299	28 609	28 578	28 814	113 300	28 542	29 391	29 273	29 725	116 931	911	3			
02 Sociala avgifter	52 466	13 204	13 896	13 772	13 917	54 789	14 320	14 688	14 474	14 764	58 245	846	6			
03 Vämpliktislöner	366	73	134	93	131	432	101	236	98	203	639	72	55			
04 Löner, egenutvecklade investeringar	-780	-179	-230	-173	-265	-848	-206	-227	-171	-276	-880	-11	4			
05 Övriga löner	237	78	64	46	118	306	36	28	42	36	143	-82	-69			
06 Övriga sociala avgifter	100	33	27	19	50	130	15	12	18	16	61	-35	-69			
04 Försäljning	-41 120	-9 834	-10 924	-9 872	-11 984	-42 615	-10 555	-10 403	-11 726	-14 154	-46 837	-2 169	18			
01 Extern försäljning	-30 624	-7 447	-8 154	-7 459	-8 154	-31 214	-8 036	-7 795	-9 130	-9 554	-34 515	-1 399	17			
02 Intern försäljning	-10 496	-2 387	-2 770	-2 413	-3 830	-11 400	-2 519	-2 607	-2 596	-4 600	-12 322	-770	20			
Total konsumtion	245 981	57 464	64 157	60 750	72 672	255 044	59 147	65 880	61 958	79 064	266 049	6 392	9			
05 Investeringsverksamhet	44 281	8 333	10 845	10 390	16 000	45 568	8 645	12 292	12 145	15 949	49 031	-51	0			
01 Byggnader och anläggningar	27 783	5 727	7 117	7 580	9 695	30 120	6 067	8 731	9 527	9 839	34 165	145	1			
02 Om- och tillbyggnad av bef. byggnader och anläggningar, mark	1 495	172	309	252	776	1 508	196	319	253	878	1 647	103	13			
03 Maskiner, transportmedel och inventarier	6 552	1 131	1 667	1 430	2 870	7 099	1 224	1 678	1 530	3 777	8 210	907	32			
04 Forskning och utveckling, immateriella investeringar	2 745	526	709	589	1 177	3 001	533	723	562	1 021	2 840	-156	-13			
05 Försäljning av materiella tillgångar	-143	-36	-356	-129	66	-455	-260	-311	-43	-59	-673	-126	-189			
06 Militära investeringar	5 849	812	1 399	668	1 416	4 296	0	236	314	2 635	3 185	1 219	86			
Totala investeringar	44 281	8 333	10 845	10 390	16 000	45 568	8 645	12 292	12 145	15 949	49 031	-51	0			
06 Räntekostnader	20 358	3 855	7 490	5 965	5 536	22 846	4 386	5 394	4 900	1 665	16 344	-3 871	-70			
01 Räntor på statsskuden m.m.	19 624	3 488	7 501	5 738	5 433	22 160	4 122	4 894	4 715	1 674	15 405	-3 759	-69			

	Kv 1-4 2017	Kv 1 2018	Kv 2 2018	Kv 3 2018	Kv 4 2018	Kv 1-4 2018	Kv 1 2019	Kv 2 2019	Kv 3 2019	Kv 4 2019	Kv 1-4 2019	Diff. bel. Kv 4	Diff. %Kv 4
02	Övriga räntekostnader	759	374	-4	235	112	273	512	196	1	982	-111	-99
03	Räntor, egenutvecklade investeringar	-24	-7	-7	-8	-9	-9	-12	-12	-10	-43	-1	6
	Totala räntor	20 358	3 855	7 490	5 965	22 846	4 386	5 394	4 900	1 665	16 344	-3 871	-70
07	Löpande transfereringar till utlandet	60 669	23 674	13 855	15 341	20 744	28 288	13 730	16 029	17 258	75 306	-3 486	-17
01	EU-institutioner	25 250	10 536	6 185	8 204	8 622	13 453	4 988	8 496	5 264	32 200	-3 358	-39
01	BNI-avgift (kassamässig)	21 699	9 485	5 458	7 326	7 714	12 047	4 293	7 590	4 660	28 590	-3 054	-40
02	UK-avgift (kassamässig)	454	144	93	113	117	160	85	110	74	429	-43	-37
03	EU-moms (kassamässig)	3 097	908	633	765	792	1 246	610	795	530	3 181	-261	-33
02	Övriga utlandssektorn	35 419	13 138	7 670	7 137	12 123	14 835	8 743	7 533	11 995	43 105	-128	-1
01	EU-länder	2 398	892	300	606	712	988	420	743	708	2 859	-4	-1
02	Övriga länder	33 021	12 246	7 371	6 532	11 411	13 846	8 323	6 790	11 287	40 247	-125	-1
08	Löpande transfereringar inom Sverige	877 979	228 035	231 480	219 083	232 305	234 044	238 523	232 366	233 948	938 881	1 643	1
01	Företagssektorn	38 850	8 800	9 884	9 701	13 650	11 122	10 074	9 977	12 267	43 440	-1 383	-10
01	Statliga affärsverk	731	155	168	166	259	747	186	173	206	862	38	15
02	Statliga bolag	7 747	1 997	2 124	2 109	2 495	2 293	2 343	2 195	2 562	9 392	67	3
03	Privata företag m.fl.	29 207	6 405	7 320	7 119	10 460	8 395	7 348	7 284	9 000	32 028	-1 460	-14
04	Kommunala bolag	1 160	242	271	305	434	247	209	291	406	1 153	-28	-6
05	Försäkringsbolag	5	2	1	1	2	1	1	2	1	5	-1	-39
02	Statliga ideella organisationer	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
03	Kommunala sektorn	383 036	99 386	104 310	93 176	101 724	99 878	108 906	105 130	103 211	417 125	1 487	1
01	Primärkommuner	257 336	65 198	66 602	61 321	66 112	66 403	69 012	67 264	65 478	268 157	-634	-1
02	Landsfing	122 696	32 933	36 753	31 096	34 736	32 802	38 866	37 164	37 169	146 001	2 433	7
03	Kommunala ideella organisationer	3 004	1 255	855	759	875	674	1 028	702	563	2 967	-312	-36
04	Hushållssektorn	313 011	84 005	79 478	79 494	322 925	86 316	80 383	79 695	80 866	327 260	918	1
01	Hushållens ideella organisationer	35 235	11 854	8 927	8 045	8 872	12 379	9 081	8 231	9 195	38 886	323	4
02	Egentliga hushåll	277 776	72 151	70 551	71 448	71 077	73 937	71 301	71 465	71 671	288 374	594	1
05	Ålderspensionssystemet	142 887	35 798	37 759	36 573	36 831	36 577	39 034	37 468	37 530	150 608	699	2
06	Subventioner	196	46	49	140	152	152	126	96	75	448	-78	-51
09	Kapitaltransfereringar till utlandssektorn	566	96	99	172	373	58	192	337	521	1 108	147	39
01	EU-länder	51	23	20	28	25	30	21	55	60	165	35	142
02	Övriga länder	489	66	75	140	345	25	167	278	457	927	112	32
03	Infrianden av garantier	26	7	4	4	4	4	4	4	4	16	0	8
10	Kapitaltransfereringar inom Sverige	10 692	1 967	2 520	1 698	7 903	2 265	2 265	1 623	4 448	10 600	-3 455	-44
01	Företagssektorn	4 638	1 243	1 653	1 096	3 947	1 730	1 401	1 105	2 246	6 482	-1 700	-43
01	Privata företag m.fl.	2 451	943	637	511	2 292	1 055	489	555	1 143	3 242	-1 150	-50
02	Kommunala bolag	700	123	325	324	604	319	203	263	475	1 261	-129	-21
03	Infrianden av garantier	1 422	169	683	243	644	347	699	279	573	1 898	-71	-11
04	Tillskott till företag	65	8	8	18	406	8	9	8	55	81	-350	-86
02	Statliga ideella organisationer	87	3	1	2	3	0	0	0	2	2	-2	-53
03	Kommunala sektorn	4 830	445	530	265	3 440	189	544	159	1 653	2 546	-1 786	-52
01	Primärkommuner	3 340	133	508	265	2 786	176	155	98	1 105	1 535	-1 680	-60
02	Landsfing	1 457	311	22	0	653	14	388	61	545	1 008	-108	-17
03	Kommunala ideella organisationer	33	0	0	0	1	0	0	0	3	3	3	376
04	Hushållssektorn	1 137	276	336	334	513	346	320	359	547	1 571	34	7
01	Hushållens ideella organisationer	234	41	58	53	128	49	58	47	165	319	38	29
02	Egentliga hushåll	903	235	278	281	385	297	262	312	381	1 252	-4	-1
	Totala transfereringar	949 906	253 771	247 955	236 294	261 326	264 592	254 689	250 277	256 538	1 026 097	-4 763	-2

	Kv 1-4 2017	Kv1 2018	Kv2 2018	Kv3 2018	Kv4 2018	Kv 1-4 2018	Kv1 2019	Kv2 2019	Kv3 2019	Kv4 2019	Kv1-4 2019	Diff. bel. KV 4	Diff. %KV 4
11													
	669	825	96	-73	468	1 316	902	1 170	459	1 254	3 786	786	168
	669	825	96	-73	468	1 316	902	1 170	459	1 254	3 786	786	168
12													
	142	17	12	59	21	109	82	91	109	139	421	118	560
	142	17	12	59	21	109	82	91	109	139	421	118	560
	30 772	6 600	8 430	6 884	10 843	32 758	7 017	9 031	7 927	12 055	36 029	1 211	11
	30 772	6 600	8 430	6 884	10 843	32 758	7 017	9 031	7 927	12 055	36 029	1 211	11
13													
	1 292 110	330 866	338 986	320 270	366 866	1 356 988	344 771	348 547	337 775	366 664	1 397 757	-176	0
	1 367 958	332 904	378 113	341 497	369 986	1 422 500	340 395	387 481	348 728	380 926	1 457 532	11 611	3
	75 848	2 038	39 127	21 228	3 120	65 512	-4 376	38 934	10 953	14 264	59 775	11 787	476
	75 848	2 038	39 127	21 228	3 120	65 512	-4 376	38 934	10 953	14 264	59 775	11 787	476

5 Analys av utgifter

Fjärde kvartalet 2019 förblev statens utgifter oförändrade jämfört med motsvarande kvartal föregående år. Totalt uppgick utgifterna till 367 miljarder kronor.

Under kvartalet minskade utgifterna för transfereringar med 5 miljarder kronor och räntor med 4 miljarder kronor. Konsumtionen ökade med 6 miljarder kronor samtidigt som statlig moms och beredskapslagring ökade med 1 miljard kronor vardera. Investeringarna var i stort sett oförändrade.

För helåret 2019 uppgick de totala utgifterna till 1 398 miljarder kronor vilket var en ökning med 3 procent eller 40 miljarder kronor.

5.1 Sociala naturaförmåner fortsatte minska

Sedan 2017 har utgifterna för de sociala naturaförmånerna minskat konstant. Trenden fortsatte även fjärde kvartalet 2019 då utgifterna minskade med 9 procent eller 0,3 miljarder kronor jämfört med motsvarande kvartal föregående år. För helåret 2019 minskade de sociala naturaförmånerna med 15 procent eller 2 miljarder kronor.

Även Arbetsförmedlingens utgifter för sociala naturaförmåner fortsatte att minska kraftigt under kvartalet. Jämfört med motsvarande kvartal föregående år minskade utgifterna med 38 procent eller 0,3 miljarder kronor. Förändringen återfanns främst under anslagsposterna *Kostnader för arbetsmarknadspolitiska program och insatser* som minskade med 32 procent och *Ersättning för vissa nyanlända invandrare* som minskade med 64 procent. Totalt för helåret minskade utgifterna med 43 procent, knappt två miljarder kronor, jämfört med 2018.

Migrationsverkets sedan 2018 återkommande minskning av sociala naturaförmåner börjar plana ut. Fjärde kvartalet minskade omkostnaderna för sociala naturaförmåner med 23 procent eller knappt 0,1 miljarder kronor. På helåret uppgick minskningen till 36 procent eller 0,6 miljarder kronor.

5.2 Omkostnader för konsumtion ökade

Omkostnader för konsumtion utgör drygt hälften av de totala konsumtionsutgifterna. Under fjärde kvartalet ökade utgifterna med 11 procent vilket motsvarade 4 miljarder kronor. Under helåret 2019 ökade de med 5 procent eller 6 miljarder kronor.

Inköp av varor och tjänster är den största posten under utgiftspunkten Omkostnader för konsumtion. Fjärde kvartalet ökade myndigheternas inköp av varor och tjänster med 11 procent eller drygt 4 miljarder kronor jämfört med motsvarande kvartal föregående år.

5.2.1 Ökade järnvägsinvesteringar

Trafikverket ökade sina inköp av varor och tjänster med 12 procent eller 2 miljarder kronor under fjärde kvartalet. Ökningen återfanns främst under anslagsposten *Järnvägsinvesteringar* som ökade med 7 procent eller 2 miljarder kronor. De ökade omkostnaderna utgår ifrån den omfattande upprustningen av järnvägen som Trafikverket bedriver.

Försvarsgruppen ökade sina inköp av varor och tjänster med 3 miljarder kronor under kvartalet. Delvis för att fortsätter att bygga upp ett värnpliktigt försvar men också för att aktiveringen i materiel är fortsatt låg. För förklaring av sambandet av kostnadsutfall och aktivering av material se faktarutan på nästa sida.

Polisen ökade sina inköp av varor och tjänster med 27 procent eller 0,4 miljarder kronor. De ökade kostnaderna förklaras bland annat av att Polismyndigheten tidigare lagt vissa inköp av varor och tjänster som enligt plan skulle ha genomförts under 2020.

5.2.2 Hyrorna ökade 6 procent

Fjärde kvartalet ökade statens hyreskostnader med 6 procent eller 0,3 miljarder kronor.

Karolinska institutet ökade sina hyror med 24 procent, 42 miljoner kronor till följd av högre hyreskostnader i de nya byggnaderna där inflyttning skett under 2018.

Statens servicecenter fortsatte ha en ovanligt kraftig ökning av sina hyror även under fjärde kvartalet. Hyrorna ökade med 408 procent, 19 miljoner. På uppdrag av regeringen tog statens servicecenter över 113 servicekontor för att kunna ge lokal statlig service till medborgare och företag i hela landet. Myndigheten har därmed delats upp i två divisioner: Myndighetservice och Medborgarservice. Förändringen gällde från och med 1 juni 2019.

Nationalmuseum har till följd av renoveringen av museibygnaden på Blasieholmen fått kraftigt ökade hyreskostnader. Under kvartalet ökade hyrorna med 47 procent vilket var en lägre ökningstakt än tidigare kvartal.

5.2.3 Ökad aktivering av material

Aktivering av material inom egenutvecklade investeringar uppgick till 10 miljarder kronor fjärde kvartalet 2019. Det var en ökning med 4 procent eller 0,4 miljarder kronor jämfört med fjärde kvartalet 2018.

Trafikverket fortsätter öka sin aktivering av material men inte i lika hög grad som tidigare. Delposten *Järnvägsinvesteringar* som ökat stort de tidigare kvartalet

minskade i stället med 2 procent det här kvartalet. Även delposten *Väginvesteringar* under samma anslag minskade med hela 93 procent eller 1,3 miljarder kronor. Sett på helåret 2019 har anslaget *Utveckling av statens transportinfrastruktur* ökat med 2 procent. Men de stora förändringarna har skett inom anslaget. Anslagsposten *Järnvägsinvesteringar* ökade med 17 procent, 1,5 miljarder kronor samtidigt som anslagsposten *Väginvesteringar* minskade med 29 procent eller 1,1 miljarder kronor.

De anslag som hade en utgiftsökning var bland annat *Trängselskatt i Stockholm* respektive *Trängselskatt i Göteborg* som tillsammans ökade med 62 procent eller 0,4 miljarder kronor. Även anslagsposten *Vidmakthållande av järnväg* där drift, underhåll och trafikledning av järnvägen redovisas ökade med 17 procent, eller 0,1 miljarder kronor.

Aktivering av material inom egenutvecklade investeringar:

När myndigheterna bygger upp tillgångar i egen regi bokförs utgifterna först på kostnadskonton i resultaträkningen. I de reala räkenskaperna redovisas en ökning av konsumtionen.

Senast kvartalsvis bör myndigheterna aktivera utgifterna. Då ska de utgifter som är hänförliga till anläggningstillgångar föras över till balansräkningen och redovisas som en investering. Vid aktivering av de egenutvecklade investeringarna redovisas dessa med negativt tecken i de reala räkenskaperna vilket minskar konsumtionen. Samtidigt redovisas motsvarande post som investering med positivt tecken, därmed blir påverkan på utgifterna neutral.

5.1 Löner och sociala avgifter ökade

Utgiften för löner och sociala avgifter uppgick till 44 miljarder kronor fjärde kvartalet 2019, vilket var en ökning med 4 procent jämfört med samma kvartal föregående år.

5.1.1 Lönerna 1 miljard kronor högre

Lönerna uppgick till 30 miljarder kronor fjärde kvartalet. Det var en ökning med 1 miljard kronor eller 3 procent jämfört med samma kvartal föregående år. För helåret 2019 var löneutgifterna 4 miljarder kronor högre än föregående år och uppgick till 117 miljarder kronor.

Polismyndigheten uppvisade den största beloppsmässiga ökningen fjärde kvartalet. Myndighetens löneutgifter ökade med 388 miljoner kronor eller 13 procent. Ökningen förklaras av den lönerevision som genomfördes under 2018 och att antalet årsarbetskrafter ökade med 494 poliser och 780 civilanställda under 2019. För helåret 2019 ökade Polismyndighetens löneutgifter med 1 miljard kronor.

Försvarmakten löneutgifter ökade med 293 miljoner kronor eller 13 procent. Ökningen är en följd av att personal har flyttats till Försvarmakten från Försvarets materielverk (FMV). För helåret var Försvarmaktens löneutgifter 10 miljarder kronor vilket är en ökning med 1 miljard kronor eller 12 procent jämfört med föregående år. För FMV innebar personalminskningen att löneutgifterna blev 193 miljoner kronor lägre fjärde kvartalet och på helåret blev de 1 miljard kronor lägre.

Arbetsförmedlingens löneutgifter fortsatte att minska. För fjärde kvartalet blev de 240 miljoner kronor eller 19 procent lägre. De minskade utgifterna är en effekt av minskad personalstyrka under 2019. Vid årets slut hade antalet årsarbetskrafter minskat till 10 705 från 2018 års utfall om 12 726.

5.1.2 Sociala avgifterna 1 miljard kronor högre

De sociala avgifterna uppgick till 15 miljarder kronor tredje kvartalet, det är en ökning med 6 procent jämfört med samma kvartal 2018. Därmed ökade de sociala avgifterna mer än lönerna detta kvartal vilket förklaras av högre pensionspremier till SPV.

5.2 Myndigheternas försäljning minskade

Under fjärde kvartalet minskade myndigheternas försäljning med 7 procent. Totalt uppgick försäljningen till 11 miljarder kronor vilket var 1 miljard kronor lägre än samma kvartal föregående år. Den externa försäljningen ökade med 1 miljard kronor samtidigt som den interna försäljningen minskade med 2 miljarder kronor.

Försäljningsintäkterna minskar statens kostnader för myndigheternas verksamhet och är en avdragspost när konsumtionen beräknas. På extern försäljning rapporteras de utomstatliga intäkter myndigheterna har för till exempel avgifter, utbildning och konsultuppdrag. Den interna försäljningen är motsvarande intäkter med inomstatlig motpart och kan matchas mot en inomstatlig kostnad under omkostnader för konsumtion.

5.1 Oförändrade investeringar

Investeringarna för fjärde kvartalet uppgick till 16 miljarder kronor vilket var i nivå med kvartal 4 2018. För helåret uppgick investeringarna till 49 miljarder kronor vilket är 3 miljarder kronor högre än föregående år. Investeringar i byggnader och anläggningar ökade med 3 miljarder kronor.

Investeringar i byggnader och anläggningar blev 10 miljarder kronor fjärde kvartalet vilket är i nivå med samma kvartal föregående år. Trafikverket stod för huvuddelen av investeringarna. Trafikverkets investeringar bestod till 5 miljarder kronor av järnvägar och 3 miljarder kronor av vägar.

Investeringar i maskiner, transportmedel och inventarier ökade med 1 miljard kronor eller 32 procent och uppgick till 4 miljarder kronor för fjärde kvartalet. För helåret ökade dessa investeringar med 1 miljard kronor och uppgick till 8 miljarder kronor. Polismyndigheten stod för merparten av ökningen och beror främst på att myndigheten investerat i två helikoptrar och en sjöpolisbåt samt ett stort antal övriga fordon.

5.1.1 Militära investeringar minskade

Försvarsmyndigheternas militära investeringar uppgick till 0,5 miljarder kronor under kvartalet vilket är en miljard kronor mindre jämfört med samma period 2018.

Kostnaderna tredje kvartalet avsåg bland annat modifiering av ubåtar och andra fartyg, JAS-systemet, lastbilar och telekommunikationsutrustning. Härutöver finns utgifter för beredskapsmateriel som klassificeras som förskott och som avser utveckling av JAS 39E samt en ny ubåtstyp. Förskotten uppgick till 1,5 miljarder kronor under kvartalet.

Enligt det Europeiska nationalräkenskapssystemet ska militära investeringar i materiel som tillverkas under flera år påverka det finansiella sparandet först vid fysisk leverans och inte vid överförande av äganderätten. Betalning innan leverans avseende militär materiel ska i stället utgöra en fordran på leverantören.

5.2 Räntorna minskade

Räntekostnaden för statsskulden uppgick till 2 miljarder kronor fjärde kvartalet 2019 vilket var en minskning med 4 miljarder kronor jämfört med motsvarande period 2018. För helåret 2019 har kostnaderna för statsskuldräntorna minskat med 7 miljarder kronor jämfört med helåret 2018. En lägre inflationstakt under 2019 påverkade kostnadsberäkningen av realränteobligationerna med 1 miljard kronor. Återköp av realränteobligationer ledde till 2 miljarder kronor lägre kostnader under 2019. Statsobligation 1052 förklarar den lägre räntekostnaden med 2 miljarder kronor när den förföll i mars 2019 och ersattes med ny obligation. Den nya obligationen emitterades till en mycket lägre ränta.

I februari 2019 gjorde SCB en revidering av statsskuldräntorna för åren 2015-2018. Anledningen till revideringen berodde på att den ränteinkomst som uppstår när Riksgälden återköper obligationer med överkurs gick in och minskade statsskuldräntorna. Istället ska den posten behandlas som en finansiell transaktion och ska inte påverka räntekostnaden. I efterhand upptäcktes att man överskattat överkursen och därmed har revideringen blivit för stor. Räntan har ännu inte reviderats ner för åren 2015-2018. Anledningen till att räntan inte justerats för de åren beror på att ESV avvaktar ett projekt som ser över hela räntemodellen och som

ska vara klart till sommaren 2020. Därefter kommer den felaktiga revideringen att justeras. På grund av att den revideringen ännu inte gjorts för 2018 så förklarar det skillnaden jämfört med 2019 med ytterligare 2 miljarder kronor. Under 2019 har också statsskulden minskat med 150 miljarder kronor till 1 113 miljarder kronor enligt Riksgäldskontorets officiella statsskuldsmått.

5.2.1 Övriga räntekostnader

Övriga räntekostnader uppgick till -10 miljon kronor fjärde kvartalet 2019 vilket var en minskning med 100 miljoner kronor jämfört med motsvarande kvartal 2018. På helåret ökade de övriga räntekostnaderna med 300 miljoner till 1 miljard kronor.

Övriga räntekostnader är ett netto av flera poster:

- Myndigheterna lånar för att finansiera investeringar som till exempel utveckling av egna IT-system, inköp av inventarier med mera. Myndigheternas räntekostnader på lånen i statens internbank hos Riksgäldskontoret nettoredovisas mot Riksgäldskontorets ränteintäkter för samma lån. Saldot av posterna borde i teorin vara noll men räntekostnaderna och ränteintäkterna tar inte helt ut varandra. Det beror främst på periodisering i redovisningen.
- Ett fåtal myndigheter placerar sitt överskott från den avgiftsfinansierade verksamheten på inlåningskonto i Riksgäldskontoret. Överskottet ska täcka kommande år med eventuella underskott. Myndigheternas ränteintäkter på placeringarna ska mötas av Riksgäldskontorets räntekostnader för motsvarande placeringar men posterna tar inte helt ut varandra, framförallt på grund av periodisering i redovisningen.
- Posten innehåller också räntekostnader från övriga statliga enheters (ÖSE) upplåning i affärsbanker.
- Här ingår också räntor kopplade till reporna av statsobligationer som Riksgäldskontoret redovisar på Insättningsgarantifonden.

6 Löpande transfereringar

Fjärde kvartalet minskade de totala transfereringarna med 5 miljarder kronor och uppgick till 257 miljarder kronor.

6.1 Löpande transfereringar till utlandet

Löpande transfereringar till utlandet minskade med drygt 3 miljarder kronor och uppgick till 17 miljarder kronor.

6.1.1 EU-institutioner

Totalt blev EU-avgiften³ 5 miljarder kronor vilket var 3 miljarder kronor lägre än fjärde kvartalet 2018. För helåret uppgick EU-avgiften till 32 miljarder kronor vilket var 1 miljard kronor lägre än 2018.

Transfereringar till EU-institutioner avser EU-avgiften som enligt det Europeiska nationalräkenskapssystemet (ENS) omfattar:

- BNI-baserad avgift
- Mervärdesskattebaserad avgift
- Storbritanniens budgetreduktion

6.1.2 Övriga utlandssektorn

Transfereringar till övriga länder var oförändrad fjärde kvartalet och uppgick till 12 miljarder kronor. För helåret uppgick transfereringarna till 43 miljarder kronor vilket var 3 miljarder kronor högre än 2018.

Utgifterna för bistånd ökade med 1,3 miljarder kronor jämfört med helåret 2018. Det beror på att biståndsramen har höjts för att Sverige ska nå upp till sitt mål att betala 1 procent av bruttonationalinkomsten i bistånd. Det är framför allt utbetalningarna till multilaterala utvecklingsbanker och fonder samt skuldavskrivningar som ökat under 2019.

Utgifterna för rymdforskning och rymdverksamhet ökade med 0,2 miljarder kronor.

Migrationsverkets utbetalningar av anslagsposten *Ersättningar och boendekostnader till asylsökande* redovisas som bidrag till övriga länder. Utbetalningarna uppgick till

³ Tullavgiften ingår inte under EU-avgiften utan den del som Sverige får behålla som ersättning för administration redovisas istället som försäljningsinkomst.

0,7 miljarder kronor 2019 vilket var 0,3 miljarder kronor lägre än 2018. Minskningen berodde främst på att ett färre antal personer sökt asyl i Sverige under 2019.

Utgifterna för migration, som ingår i biståndsramen förväntas minska. För att nå upp till målet om att Sverige ska betala 1 procent av bruttonationalinkomsten i bistånd, höjdes främst anslaget för biståndsverksamhet vilket förklarar en utökad ram inom biståndsverksamheten.

6.2 Löpande transfereringar inom Sverige

Löpande transfereringar inom Sverige ökade med 2 miljarder kronor fjärde kvartalet och uppgick till 234 miljarder kronor.

6.2.1 Företagssektorn

Stöd till företagssektorn minskade med 1 miljard kronor och uppgick till 12 miljarder kronor fjärde kvartalet. Transfereringar till privata företag för elcertifikatsubvention och till anslaget *Åtgärder för landsbygdens miljö och struktur* minskade mest.

6.2.2 Kommunala sektorn

Stöd till kommunsektorn ökade med 1 miljard kronor och uppgick till 103 miljarder kronor.

Primärkommuner

Löpande transfereringar till primärkommuner minskade med knappt 1 miljard kronor jämfört med samma period 2018. De lägre transfereringarna till primärkommuner berodde bland annat på att Skolverket betalade ut statsbidrag för det nya stödet *Stärkt likvärdighet och kunskapsutveckling i skolan* vid olika tidpunkter. Dessutom blev statsbidrag för *Regionala tillväxtåtgärder* 0,4 miljarder kronor lägre.

Den kommunalekonomiska utjämningen blev 2 miljarder kronor högre och uppgick till 20 miljarder kronor. Det beror främst på grund av den kompensation som kommunerna får för minskade skatteunderlag, vilket är en följd av det förhöjda grundavdraget för personer över 65 år.

I motsatt riktning verkade anslaget *Ersättningar och bostadskostnader* som minskade med 2 miljarder kronor jämfört med samma kvartal 2018. Det beror främst på att det är färre asylsökande och att schablonersättningen har sänkts. Kommunerna får också ersättning under två år när de tar emot nyanlända med uppehållstillstånd.

Kommunersättningar vid flyktigmottagande till primärkommuner minskade med 1 miljard kronor fjärde kvartalet och uppgick till 2 miljarder kronor.

Staten betalar ut stöd till primärkommuner med anledning av flyktingsituationen. Fjärde kvartalet ökade stödet med 0,7 miljarder kronor vilket förklaras av olika betalningstidpunkter.

Kostnader för arbetsmarknadspolitiska program och insatser minskade med 0,5 miljarder kronor fjärde kvartalet. Arbetsförmedlingen införde stopp på anvisningar till nya extratjänster och moderna beredskapsjobb från och med den 1 januari 2019. Extratjänster är subventionerade anställningar för nyanlända och långtidsarbetslösa. Påbörjade extratjänster avbryts inte och i september hade 3 000 personer en extratjänst främst i kommunerna.

Landsting⁴

Löpande transfereringar till landsting uppgick till 37 miljarder kronor, en ökning med 2 miljarder kronor, jämfört med fjärde kvartalet 2018. Ökningen berodde främst på att bidrag för *Prestationsbundna insatser för att korta vårdköerna* betalades ut för första gången under 2019 vilket gav en ökning med 1 miljard kronor mellan kvartal och år.

Den kommunalekonomiska utjämnningen till landsting ökade med 1 miljard kronor till 8 miljarder kronor fjärde kvartalet.

Bidrag till läkemedelsförmånerna blev 7 miljarder kronor, en ökning med 0,5 miljarder kronor, jämfört med fjärde kvartalet 2019.

Stödet med anledning av flyktingsituationen minskade med 1 miljard kronor fjärde kvartalet. Föregående år betalades stödet i sin helhet ut till landstingen fjärde kvartalet vilket förklarar minskningen.

Mer i kompensation för skattereduktioner

Skattereduktionerna till kommuner och landsting ökade med 4 miljarder kronor till 33 miljarder kronor fjärde kvartalet. Förändringen förklaras främst av ökningar inom jobbskatteavdraget. Andelen till kommuner ökade med 3 miljarder kronor till 23 miljarder kronor och delen till landsting ökade med 1 miljard kronor till 10 miljarder kronor.

⁴ ESV kommer ligga kvar med benämningen landsting denna beräkningsomgång eftersom siffrorna härrör till 2019. Från och med beräkningarna av kvartal 1 2020 kommer landsting benämnas *Region*.

När ENS2010 infördes höjdes nivån för transfereringar till den kommunala sektorn med drygt 20 miljarder kronor per kvartal. Skatterna redovisas per sektor, fördelat på stat, kommun och ålderspensionssystemet. Det innebär att de stora skattereduktionerna, framför allt jobbskatteavdraget och skattereduktionen för hemtjänster (ROT och RUT), gör att statens skatteintäkter från hushållen blir negativa. Enligt de redovisningsprinciper som nationalräkenskaperna tillämpar måste därför en del av dessa skattereduktioner räknas av mot den kommunalskatt som hushållen betalar trots att skattereduktionerna belastar statens budget. Genom att nationalräkenskaperna på inkomstsidan ”flyttar” en del av skattereduktionerna från staten till kommunerna så måste kommunerna kompenseras med ett fiktivt statsbidrag som är lika stort som den skattereduktion man räknar av från den kommunala skatten. Det innebär att den kommunala inkomstskatten som nationalräkenskaperna redovisar är betydligt lägre än den kommunalskatt som Skatteverket redovisar vid den årliga inkomsttaxeringen.

Mer kommunmoms

Kommunmomsen ökade då konsumtion av varor och tjänster ökade för både kommuner och landsting. Fjärde kvartalet var ökningen till primärkommuner 0,2 miljarder kronor och till landsting 0,4 miljarder kronor. Totalt uppgick momsen till 14 respektive 7 miljarder kronor.

6.2.3 Hushållssektorn

Löpande transfereringar till hushållssektorn ökade med 1 miljard kronor fjärde kvartalet och uppgick till 81 miljarder kronor.

Hushållens ideella organisationer

Transfereringarna till hushållens ideella organisationer ökade med 0,3 miljarder kronor netto fjärde kvartalet och uppgick till 9 miljarder kronor. Bidragen till arbetslöshetsersättning, som betalas till a-kassorna, redovisas som en transferering till hushållens ideella organisationer. Bidraget till a-kassorna ökade med 0,4 miljarder kronor och blev 4 miljarder kronor. Arbetsförmedlingens kostnader för marknadspolitiska program och insatser minskade med 0,2 miljarder kronor.

Arbetslösheten ökade

Under 2019 skedde ett trendbrott där arbetslösheten övergick till att öka efter att ha minskat under en längre period. I slutet av december var 374 000 personer inskrivna som arbetslösa. Det är en ökning med 30 000 personer jämfört med december 2018. Räknat som andel av den registerbaserade arbetskraften uppgick arbetslösheten (16-64 år) till 7,4 procent jämfört med 7,0 procent motsvarande period 2018. Ungdomsarbetslösheten ökade för första gången sedan 2013. I slutet av december var

50 000 ungdomar i åldrarna 18-24 år inskrivna arbetslösa vilket var 3 000 fler än för ett år sedan.

Egentliga hushåll

Transfereringarna till egentliga hushåll som är den största posten på utgiftssidan ökade med 0,6 miljarder kronor och blev 72 miljarder kronor fjärde kvartalet. De transfereringar som ökade mest var Klimatbonus, bidrag till studiemedel, föräldraförsäkring och barnbidrag. Bidragen till aktivitets- och sjukersättningar minskade mest.

Klimatbonus

Från det nya anslaget *Klimatbonus* betalades ut första gången under 2019 vilket förklarar en ökning med 0,4 miljarder kronor mer fjärde kvartalet. Studiemedel och Föräldraförsäkring ökade med 0,3 miljarder kronor vardera och uppgick till 5 respektive 10 miljarder kronor fjärde kvartalet.

Bidrag till aktivitets- och sjukersättningar minskade

Bidragen till aktivitets- och sjukersättningar minskade med 0,3 miljarder kronor mellan kvartalen. På helåret minskade bidragen med 1 miljard kronor jämfört med föregående år.

Sjukersättning kan beviljas till personer i åldrarna 19-64 år om arbetsförmågan bedöms vara stadigvarande nedsatt på grund av sjukdom med minst en fjärdedel. Under 2019 minskade antalet personer med sjukersättning med cirka 15 300 och uppgick i december 2019 till strax över 247 000. Minskningen fortsätter eftersom antalet nytillkomna är lågt samtidigt som stora grupper övergår till ålderspension. Det låga inflödet är en följd av att regelverket ställer höga krav på stadigvarande nedsättning av arbetsförmågan. Från 2014 förekommer endast beslut om sjukersättning som gäller tills vidare eftersom ersättningsformen tidsbegränsad sjukersättning har fasats ut. Borttagandet av den bortre gränsen i sjukpenningen minskar också inflödet.

Aktivitetsersättning kan beviljas till personer i åldrarna 19 till 29 år om de har nedsatt arbetsförmåga på grund av sjukdom med minst en fjärdedel. I motsats till sjukersättning har antalet personer inom aktivitetsersättning ökat under många år. Under 2017 inträffade dock ett trendbrott då antalet personer minskade med drygt 3 000. Antalet personer som får ersättningen förväntas fortsätta att minska. Det beror främst på att hel sjukersättning kan beviljas till personer mellan 19 och 29 år från och med den 1 mars 2018. Under 2019 förekom en viss ökning.

Aktivitetsstöd ökade fjärde kvartalet

Bidrag till aktivitetsstöd ökade med 0,5 miljarder kronor fjärde kvartalet och uppgick till 3 miljarder kronor. Det är färre som får aktivitetsstöd då antalet personer i garantiprogrammen minskar. Samtidigt ökar kostnaderna för anställningsstöd eftersom regeringen satsar på att få fler i anställningsstöd i stället för garantiprogram. Bidraget till arbetslöshetsersättningen redovisas ovan till hushållens ideella organisationer.

Efterlevandepensioner fortsätter minska

Efterlevandepensioner till vuxna minskade med 0,1 miljarder under fjärde kvartalet. Minskningen förklaras bland annat av att antalet kvinnor med änkepension minskar då änkepensionssystemet är under avveckling. Totalt utbetalades 10 miljarder under 2019.

Etableringsersättning till invandrare minskade

Etableringsersättning till vissa nyanlända invandrare minskade med 0,4 miljarder kronor fjärde kvartalet och uppgick till 0,8 miljarder kronor.

6.2.4 Ålderspensionssystemet

Fjärde kvartalet ökade den allmänna pensionsavgiften med 0,7 miljarder kronor till 32 miljarder kronor. Statliga ålderspensionsavgifter till ålderspensionssystemet minskade med 0,2 miljarder kronor fjärde kvartalet och uppgick till 5 miljarder kronor. Ålderspensionsavgifter för sjukpenning minskade mest under kvartalet.

Under utgiftspunkten ålderspensionssystemet redovisas statliga ålderspensionsavgifter för inkomstpensionssystemet, den allmänna pensionsavgiften och Pensionsmyndighetens förvaltningsanslag. Pensionsmyndighetens förvaltningsanslag är en transferering till socialförsäkringssektorn och ingår här från och med myndighetens bildande 2010.

6.3 Kapitaltransfereringar inom Sverige

Kapitaltransfereringar inom Sverige uppgick för fjärde kvartalet till 5 miljarder kronor vilket är 3 miljarder kronor lägre än samma kvartal 2018. Det beror på att kapitaltransfereringarna till företagssektorn och till kommunsektorn blev 2 miljarder kronor lägre vardera. De lägre transfereringarna till företagssektorn berodde främst på att lägre stöd till klimatinvesteringar betalats ut under fjärde kvartalet. Det beror också på att kapitalinsatser i statligt ägda företag blev lägre. De lägre transfereringarna till kommunsektorn beror huvudsakligen på att stödet till kommuner för ökat bostadsbyggande tagits bort för 2019.

För helåret blev kapitaltransfereringarna 3 miljarder kronor lägre och uppgick till 11 miljarder kronor.

6.4 Beredskapslager

Beredskapslager eller lager uppgick till 1,2 miljarder kronor vilket var en ökning med 0,8 miljarder kronor fjärde kvartalet. Posten varierar mycket mellan kvartalen. Huvuddelen av lagret redovisas av Försvarsmakten som redovisar en lageruppbyggnad samt Trafikverket som har flera stora pågående infrastrukturprojekt.

ESV gör Sverige rikare

- Vi har kontroll på statens finanser, utvecklar ekonomistyrningen och granskar Sveriges EU-medel.
- Vi arbetar i nära samverkan med Regeringskansliet och myndigheterna.